

Wstęp

Coraz częstsze w Polsce wydarzenia o zasięgu międzynarodowym związane z działalnością naukową, dydaktyczną i popularyzatorską w zakresie filologii portugalskiej przynoszą nie tylko wiele satysfakcji ich organizatorom, lecz także stają się dla nich ważnym źródłem inspiracji oraz silnym impulsem do dalszych poczynąń w tej sferze. Niniejszy tom „Studiów Iberystycznych” jest tego świetnym przykładem. Punktem wyjścia do przygotowania zawartych w nim artykułów była bowiem twórcza wymiana myśli i doświadczeń naukowo-badawczych w ramach konferencji *VI Dni Języka Portugalskiego i Kultury Luzofonii w Europie Środkowej i Wschodniej (VI Jornadas de Língua Portuguesa e Culturas Lusófonas da Europa Central e de Leste)*, która odbyła się w Instytucie Filologii Romańskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie we wrześniu 2018 roku, z inicjatywy Zakładu Filologii Portugalskiej i Przekładoznawstwa UJ wraz z Katedrą im. Vergílio Ferreiry Instytutu Camõesa w Portugalii, pod kierownictwem prof. dra hab. Jerzego Brzozowskiego.

Krakowski kongres stanowił szóstą edycję realizowanego już od dekady projektu, wpisując się z powodzeniem w cykl owych spotkań naukowych w licznym gronie badaczy, organizowanych w odstępach dwuletnich przez różne ośrodki akademickie w Europie. Wśród uczestników sympozjum w Krakowie znaleźli się przedstawiciele blisko dwudziestu uczelni wyższych z wielu krajów Europy, nie tylko Środkowo-Wschodniej, a także z Brazylii i Stanów Zjednoczonych, skupiający się w pracy naukowej na tematyce portugalistycznej.

Luzofonia: jeden świat, różne głosy – tytuł, który towarzyszy niniejszej publikacji, w pełni oddaje ogromne bogactwo i zróżnicowanie

zagadnień poruszonych podczas obrad kongresu w odniesieniu do obszarów portugalskojęzycznych, które choć geograficznie rozproszone na kilku kontynentach, stanowią wspólną przestrzeń badawczą, otwierającą niezwykle interesujące i oryginalne perspektywy dla prac o profilu literackim, kulturowym, historycznym, językoznawczym czy tłumaczeniowym. Za wszystkie cenne głosy, idee i opinie, ukazujące wieloaspektowość i złożoność podjętych tematów ze świata Luzofonii, różnorodność koncepcji oraz metod badawczych zastosowanych do jego analizy, organizatorzy konferencji pragną złożyć szczególne podziękowania osobom, które przyjęły zaproszenie do udziału w tym wydarzeniu.

Wspomnianą różnorodność obrazuje także bieżący numer „Studiów Iberystycznych”, obejmujący 37 artykułów naukowych zgrupowanych w dwóch blokach tematycznych. Pierwszy z nich składa się z 23 tekstów zainspirowanych badaniami nad literaturą i kulturą, nie tylko Portugalii, lecz również Brazylii i krajów afrykańskich portugalskiego obszaru językowego. Poruszane w pracach kwestie obejmują szerokie spectrum zarówno jeśli chodzi o problematykę, jak i zastosowane paradygmaty metodologiczne i perspektywy krytyczne. Na podkreślenie zasługuje fakt, że wiele artykułów uwzględnia w swoich analizach specyficzny kontekst obecny również w nazwie samego wydarzenia, umiejętnie wskazując na związki łączące przewodnie motywy portugalskie czy luzofońskie z kulturami, do których przynależą sami piszący. W ten sposób przed czytelnikiem niniejszego tomu odsłania się nie tylko uniwersalityczny wymiar kultury czy literatury języka portugalskiego, ale także jej lokalnie ukierunkowane odczytanie.

Z kolei druga część tomu zawiera 14 artykułów z dziedziny językoznawstwa, przekładoznawstwa oraz glottodydaktyki, przygotowanych przez specjalistów przede wszystkim z uczelni portugalskich i polskich, ale także bułgarskich, rosyjskich, węgierskich i włoskich. Wśród tekstów o tematyce lingwistycznej przeważają prace z zakresu morfoskładni języka portugalskiego, choć poruszana problematyka obejmuje też pragmalingwistykę, paremiologię czy językoznawstwo porównawcze. W artykułach przekładoznawczych omówiono wybrane zagadnienia traduktologiczne na podstawie różnych rodzajów tekstów

tłumaczonych między innymi z języka portugalskiego lub na ten język. Wreszcie teksty glottodydaktyczne traktują o niektórych problemach związanych z nauczaniem języka portugalskiego jako obcego.

W naszym zamyśle zarówno krakowski kongres, jak i niniejsza publikacja mają służyć pogłębianiu już istniejących i odkrywaniu nowych możliwości oraz kierunków współpracy na płaszczyźnie dydaktycznej i naukowej między różnymi ośrodkami uniwersyteckimi prowadzącymi studia portugalistyczne. Liczymy, że zorganizowane przez nas spotkanie specjalistów z zakresu Luzofonii – tak w Krakowie, jak i na łamach bieżącego wydania „Studiów Iberystycznych” – przyczyni się do podtrzymania ważnej inicjatywy, jaką są *Dni Języka Portugalskiego i Kultury Luzofonii w Europie Środkowej i Wschodniej*. Mamy również nadzieję, że owo spotkanie pozwoli umocnić miejsce studiów portugalistycznych na mapie naukowej naszego kontynentu.

Przemysław Dębowskiak

Anna Rzepka

Anna Wolny